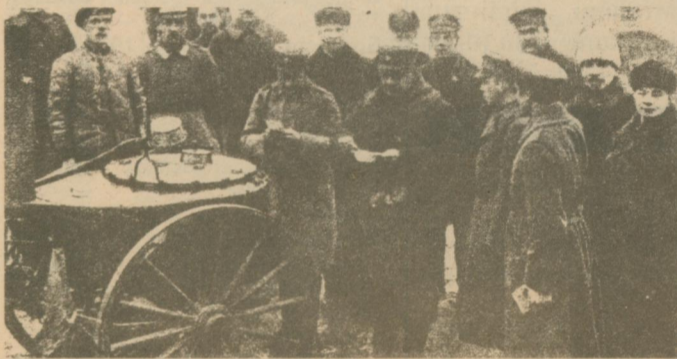

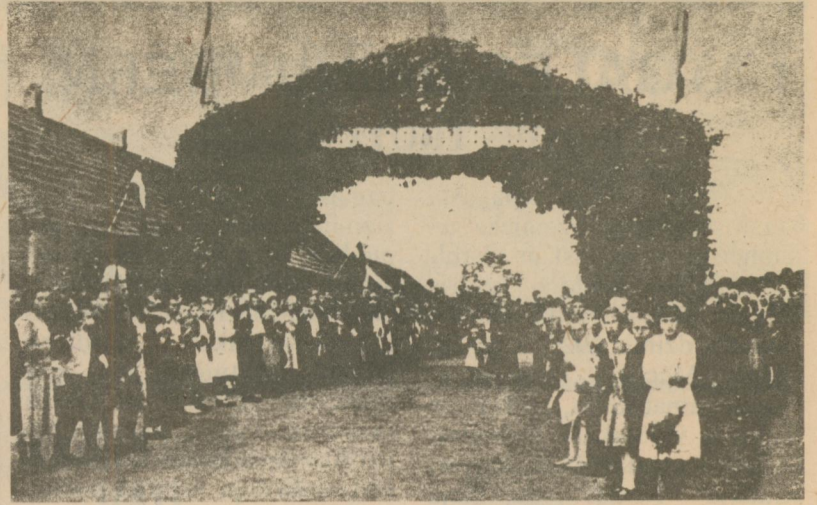
KĀRLIS ULMANIS EZERU ZEMĒ

SVEIC AR DĀVANU
VALĒRIJA SILAVA

PREIĻOS 1919. G. FEBRUĀRĪ

LATGALES FRONTE GARŠOJOT
KARAVIRU EDIENU

KĀRLIS ULMANIS
latgali apmeklēja vairākas reizes un vienmēr tika sagaidīts ar lielu cieņu. Reproducētajos attēlos viņu redzam gan 1919. gadā, kad ritēja atbrīvošanas cīņas, gan vēlāk valsts jauncelsmes gados.

GODA VARTI

Kārlis Ulmanis

VIENMĒR AUGŠUP

Ja tu, mana tauta, reiz ļausi
Aiziet zudumā priecās mācībai,
Tad zini, tas ir tavš gals...
Tautai, kuras dvēselē nav
iededzināts mirdzums
Par viņas nākotnes varenību, Ir

lemts iznīkt un bojā aiziet.
Vienu nedrīkst zaudēt –
Savu sirds dedzību, savu sirds degsmi,
Šo dvēseles skati, šo viziju,
Par nākotnes mirdzumu un varenību.
Ja ta paliks dzīva,
Tad tauta varēs uzvarēt visās
grūtībās,
Tauta paliks dzīva un dzīvos mūžīgi.

Aleksis Rubulis

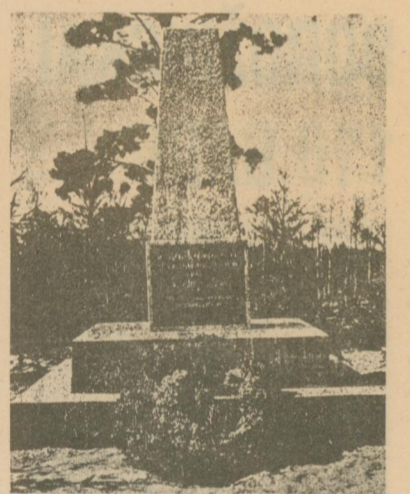
1940

«Silāna kungs? Silāna kungs?
Aiz Sūnuplāvas upes
stāv tanki un vīri, kurus nevar saprast bez tulka.»
sauca Jāzeps Aizpurs no 215. Rundēnu mazpulka.
«Tas ir ienaidnieks.» skolotājs izteica dusmas un rūpes.
«Kremlis mums uzbrūk ar varu un villu.»
«Tad steigsim!» izsauca Viktors.
Aizdedzināsim tiltu!
Zinosim aizsargiem Gravam, Zeilem, Stivriņam, Justam...
Skolotāja kungs, viņiem divreiz nav jāsaka.
Mans lēvs atnāks ar bisi. Atklāsim uguni krustkrustām
un turēsim fronti, līdz mūsu karaspēks nāks
un aizgūtnēm uzvaras triecienu sāks.»
«Es skriešu ar Latvijas karogu!» uzstājās Franciska.
«Tā ienaidnieks tikai apslēpkavos mūs.»
«Cik skaisti būs krist!
Te katrā pakalnā varonī dus.»
«Vai mūsu karaspēks jau celā? Drīz šeit būs?»
«Nē, stostījās Silāns, it kā rīklē būtu iestrēgusi asaka.
«Bet tas nav pareizi.
Tēvzeme jāaizstāv!»
«Es mīlu jus, draugi. Jūsu griba ir svēta un latviska.
Bet tas sen ir izlemis.
Mums nekādas iespējas nav.»
Visi sastinga šausmās. To sirdis degldega un nemierā sīta.
Uz Latvijas zemes milas, naida un sāpju asaras krita.
* P. Gleizdāns: «Aleksa Rubuja Dzejas motīvs»

Latvijas varūneigajam karaveir-
im, kas 1920. godā, ceineidamīs ar
styproku inaidniku, gyva speidūšu
uzvaru, Rēzeknes aizsargu pulka
vadeiba, atzeimojūt Latgolas
atbrīvošanas cīņu vītas, 1936.
goda 16. augustā Rēzeknes –
Daugovpiļš šosejas molā pi
Rušenicas upes, Sylajōņu pogostā,
atklōja pīminekli 3. Jelgavas
kojinīku pulka kauju vītā.
Pīminekli īsvēteja dek. B. Grišāns
un atklōja kara ministra un armijas
komandīra uzdavumā gen. Bahs.
Cīņu vītā Sylajōņu pogostā pi
Rušenicas pīmineklā īzaverte par
plašom svīneibom, kaidas te vēl
vaļsts pastōveīšonas laikā nabeja
pīdzeivōtas. Sasapulcēja ap 4000
apkōrtnes īdzeivōtōju. Daudzi
pašvaļdeību un organizaceju
pōrstōvji pi pīmineklā nūlyka
zīdus.

Uz atklōtō pīmineklā uzrak-

steits: «3. Jelgavas kōjinīku pulka
cīņu vīta uzvaras gōjīni pa Latgali
1920. g. 16. janvarī. Mes nasom
sauli, breiveību un patstōveību
Latvijai».

VĀRKAVAS PAGASTS

dībināts 1861. gadā, saimniecību
zemju tam bija 225,22
kvadrātkilometri un uz tiem dzīvoja
7523 iedzīvotāji. Pagastā darbojas
lauksaimniecības biedrība, kurā bija

15 aktivisti, tiesa un revīzijas komisija
ar astoņiem darbiniekiem, doktorāts,
bija policijas un tehnisko darbinieku
dzīvokļu nams, skola un citas iestādes.
Kādu laiku šeit par pagasta vecāko

strādāja A. Prikulis (fotoattēlā ar
atšķirības zīmi kaklā), viņa vietnieks J.
Gavars (attēlā blakus pa kreisi),
sekretāru – A. Putāns un sekretāra
palīgu – K. Klinevičs. Tiesas
priekšsēdētājs bija A. Dzenis, revīzijas
komisijas priekšsēdētājs – K. Rinkins.
Attēlā: pagasta padome

NU ATMIŅAS DZELZS
AIZKORS KREIT...

Leidz šam Lōčplēša dina maņ beja
jyutama na tik daudz elegiski, cik
skumeigi, pat dryumi. Jo pīmiņas
sareikōjumi beja māmi, jo atceres
pādyš navede tur, kur jūpūjom
varūņu kauleni dus aizmērsti. Šūreiz
likās, ka sōka kryst arī itys dzelzs
aizkors. Jo spareigi 11. novembrī
beja Latgolas zemessardzes vysi seši
bataljoni, pīmiņas gūdu atdūdūt
daudzōs nacionālū partīzanu,
legionaru, vyspōr vysu Latvijas
breiveības ceineitōju myužeīgas
atdusas un arī kauju vītōs.

Lai atgōdojam dažu svātīvū, kur
varūņu dinā vysš beja teirs, daga
sveceīšu gunteņa, vysu skaistynōja
pučes. Ir Jelgavas kōjinīku pulka
pīmineklis Rušenicā, ir 1920. goda
janvarī kritušō Mārtīna Lutera
pīmineklis Vacslōbodas apkaimē, ir
boltais krysts Cysovkā pi lēas
krytušajim boltajim mežabrōlim, ir
legionara krysts Ludzas rajona
Krivandas Mozulūs, ir Aleksandra
Lakstīgalas un Jāzēpa Reidzāna
kopu kūpeņas Borkovas kopsātā...
Ir... ir... ir...

Jā, daudz gūda jau atdūts, bet vēl
vairōk ctytugod byus tautas un arhi-

va atmiņā asūšais otkon jōimīsoj
zeimēs. Zeimēs, kuru vēerteību
nūteiks na jau latu sagums, bet real-
itate. Bet realitate ir taida, ka parte-
jom un skūlom pareizi pōrmat vōjū
dorbu jaunōtnes latviski
patriotiskajā audzynōšonā. Jo raugi,
Rēzeknē skūlu vaļde skūlom dūd
naudu gaidu un skautu
organizēšonai, bet atsauce asūt vīn
nu 1. vydusskūlas.

Lelōki saiti 11. novembrī Latgolā,
prūtams, beja Bolvūs pi Latgolas
nacionālū partīzanu pīmineklā, kas
pēc atjaunōšonas veļteits arī 40-ū un
50-ū godu nacionālū partīzanu
pīmiņai. Taipat pi Latgolas
atbrīvošanas pīmineklā Rēzeknē un
Mira īlas kopūs. Un par legendu –
pulkvedi Oskaru Kalpaku mes – lat-
gali, varom byut lepni – kai ni kai jō
kopa pīmineklā akmiņš uz Visagolu
Aivikstes Vidzemes pusē atvats nu
Latgolas zemes...

Jā, varūņu pīmiņas aizlīguma
aizkors sōk jau kryst. Lai nu tik
nakrystu pōrōk daudz godu
ilgumā...

Jūlijs Trūps

